

Школска 2018/2019. година
Општинско такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
Књижевна олимпијада
III разред

Шифра: _____

1.	<p>На основу наведених података закључи о ком је књижевном историчару и критичару реч. Напиши његово име и презиме на линији.</p> <p>Био је професор Велике школе у Београду. Написао је бројне књижевне студије и критике. Једна од значајнијих приказа је <i>О Коштани</i> Б. Станковића. Значајна дела: <i>Омладина и њена књижевност</i> (1906), <i>Српска књижевност у 18. веку</i> (1909), <i>Историја нове српске књижевности</i> (1914).</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме књижевног критичара)</p>							
2.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове. На линијама напиши наслове дела којима ови стихови припадају и име и презиме аутора.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>„Пред вртovima океан се пружа Разлеће се модро јато галебова; Кроз бокоре мртвих доцветалих ружа, Шумори ветар тужну песму снова.”</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>„Ветар велове вије, груди јој целива, Вода љуљуска велове, сплетене, беле; На рамену јој дрхте, плачу ресе ива Над челом које сања трске се наднеле.”</p> </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>а) _____ (наслов дела)</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>в) _____ (наслов дела)</p> </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>б) _____ (име и презиме аутора)</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>г) _____ (име и презиме аутора)</p> </td> </tr> </table>	<p>„Пред вртovima океан се пружа Разлеће се модро јато галебова; Кроз бокоре мртвих доцветалих ружа, Шумори ветар тужну песму снова.”</p>	<p>„Ветар велове вије, груди јој целива, Вода љуљуска велове, сплетене, беле; На рамену јој дрхте, плачу ресе ива Над челом које сања трске се наднеле.”</p>	<p>а) _____ (наслов дела)</p>	<p>в) _____ (наслов дела)</p>	<p>б) _____ (име и презиме аутора)</p>	<p>г) _____ (име и презиме аутора)</p>	
<p>„Пред вртovima океан се пружа Разлеће се модро јато галебова; Кроз бокоре мртвих доцветалих ружа, Шумори ветар тужну песму снова.”</p>	<p>„Ветар велове вије, груди јој целива, Вода љуљуска велове, сплетене, беле; На рамену јој дрхте, плачу ресе ива Над челом које сања трске се наднеле.”</p>							
<p>а) _____ (наслов дела)</p>	<p>в) _____ (наслов дела)</p>							
<p>б) _____ (име и презиме аутора)</p>	<p>г) _____ (име и презиме аутора)</p>							
3.	<p>Прочитај одломак из Станковићевог дела <i>Коштана</i>. Који је облик казивања заступљен у њему?</p> <p>МИТКА: А песма је моја голема: Како мајка сина имала, чувала, ранила. Дан и ноћ само њега гледала. Што на сина душа заискала, све мајка давала, а син – болан! Пораснаја син. Дошла снага, младост... Дошле башче, цвеће, месечина. Замирисале девојке!... Син полетеја. Све што искаја, све имаја. Хатови, пушке, сабље, жене...</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(назив облика казивања)</p>							
4.	<p>Подвуци метонимију у наведеној строфи.</p> <p>„И акорд звони... Све у сјају јачем Кандило трепти и собу ми зари... Из кута мукло бије сахат стари. Ја склапам очи и од среће плачем...”</p> <p>(Алекса Шантић, „Претпразничко вече”, одломак)</p>							

5.	<p>Прочитај следећи одломак и на линији напиши о којој јунакињи је реч.</p> <p>„Свакога мушкарца, младића, гледала би право у очи. Чак сама улицом, и по комшилуку, кад год је хтела, ишла је. Ни ноћу не би стрепила. И због те своје слободе, ниједној својој другарици није завидела што се, и млађа од ње, одавно удала, већ јој домаћин почео да се богати и она улазила у ред имућних жена, газдарица. Ништа и нико код ње није могао да изазове злобу и пакост.”</p> <p>Књижевни лик је _____.</p>	
6.	<p>Заокружи тачан одговор. Наведен је одломак из Станковићевог романа <i>Нечиста крв</i>. Запази који начин сугестивног казивања је у њему заступљен:</p> <p>„Што тако са њоме да чине, и то са њоме, са којом су се доскора с толиким поштовањем и љубављу опходили? А сада: као да она није ништа, и никада ништа ни била. Него, као да је увек била обична, као нека ствар. И то за кога је удају? Који је то? Одакле је? И онда бол, туга, плач, јад, све већи и већи, поче да је хвата, те поче осећати како, онако ничке лежећи, чисто у несвест пада. По читав сат губи се, ништа не зна за себе. А затим тешко, дуго, једва се повраћа.”</p> <p>а) приповедање у првом лицу б) приповедање у трећем лицу в) доживљени говор г) монолог</p>	
7.	<p>Подвуци четири стилске фигуре које откриваш у наведеним стиховима Алексе Шантића.</p> <p>„Лучина плава Спава. Прохладни пада мрак, Врх хриди црне Трне Задњи румени зрак.”</p> <p>градација, епитет, асонанца, алитерација, персонификација, хипербола, апострофа</p>	
8.	<p>Међу понуђеним цитатима једна реченица се не односи на предговор <i>Антологији новије српске лирике</i> Богдана Поповића. Заокружи слово испред те реченице.</p> <p>а) „Песма мора имати емоције – мора бити јасна и – мора бити ЦЕЛА лепа”. б) „Оно уметничко дело које не буди емоцију није уметничко дело; оно које не буди лепу емоцију није високо уметничко дело.” в) „Пред најстрожом критиком, само антологије могу дати читаоцу добро песништво.” г) „<i>Коштана</i> је добро, истински уметничко дело, јер је пуно живота, јер се прелива њиме и неком дубоком, интимном, болном поезијом.” д) „И зато је – поред других разлога – ова <i>Антологија</i> састављена по обзирима чисто естетским, а мерило за избор песама држано врло високо.”</p>	

15.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Шта је инверзија?</p> <p>а) Подсећање на нешто што је познато из историје, митологије и књижевности. б) Нешто што је наизглед противречно. в) Промена уобичајеног реда речи како би се истакле одређене мисли. г) Исказ у облику питања који само привидно изискује одговор.</p>	
16.	<p>Пажљиво прочитај одломак из једног Станковићевог дела и напиши који лик изговара наведене речи.</p> <p>„Боже мој, Господе!... Господе Боже, Света Богородице... Господе, Господе... Боже, шта је ово?– шапгаше она, дршћући од страха и кријући поглед од светлости. ’Умудри ме, слатки Господе!... Ох, грешна и црна ја!’”</p> <p>Ове речи изговара _____</p>	
17.	<p>Међу покућенима подвуци два појма која не припадају модерни.</p> <p>позитивизам, импресионизам, ларпурлартизам, симболизам, реализам</p>	
18.	<p>Напиши ко су аутори наведених књижевних дела.</p> <p>а) „Албатрос” _____ б) „Лабуд” _____ в) „Месечина” _____ г) Ујка Вања _____</p>	
19.	<p>На линији поред стихова напиши назив стилске фигуре коју запажаш у подвученом стиху Ракићеве „Искрене песме”:</p> <p>„Ти нећеш знати шта у мени бива – <u>Да ја у теби волим себе сама.</u> _____</p>	
20.	<p>Напиши име и презиме песника који је природу тумачио као сложену целину у којој између звукова, боја и мириса влада принцип сагласја. Човек, опажајући чулима, може снагом имагинације да те доживљаје уједини и оствари сагласје чулних утисака. Укидање границе између чула овај песник назива универзална аналогија.</p> <p>Име и презиме тог песника је: _____</p>	

Тест прегледали:

Број бодова:

Питање	Решења: трећи разред	Кључ за оцењивање						
1.	Јован Скерлић	1 бод						
2.	а) „Залазак сунца” б) Јован Дучић в) „Офелија” г) Артур Рембо	Један и два тачна одговора – 0 бодова Три и четири тачна одговора – 1 бод						
3.	монолог	1 бод						
4.	<u>Кандило трепти и собу ми зари...</u>	1 бод						
5.	Софка	1 бод						
6.	в) доживљени говор	1 бод						
7.	епитет, асонанца, алитерација, персонификација	1 бод – све тачно						
8.	г)	1 бод						
9.	а) дванаестерац (симетрични дванаестерац, александринац) б) једанаестерац	1 бод – све тачно						
10.	б) симетрични дванаестерац; в) александринац	1 бод						
11.	Попуни табелу. <table border="1" data-bbox="384 1279 1158 1451"> <thead> <tr> <th>Име и презиме аутора</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>а) Милан Ракић</td> <td>родољубива песма</td> </tr> <tr> <td>б) Сима Пандуровић</td> <td>љубавна песма</td> </tr> </tbody> </table>	Име и презиме аутора	Књижевна врста	а) Милан Ракић	родољубива песма	б) Сима Пандуровић	љубавна песма	1 бод – све тачно
Име и презиме аутора	Књижевна врста							
а) Милан Ракић	родољубива песма							
б) Сима Пандуровић	љубавна песма							
12.	а) „Можда спава” б) „Тамница” в) Владислав Петковић Дис	1 бод – све тачно						
13.	а) Астров – <i>Ујка Вања</i> б) Цвета – „У ноћи” в) Арса – <i>Коштана</i> г) ефенди Мита – <i>Нечиста крв</i> д) Гркљан – <i>Коштана</i>	Четири или пет тачно спојених парова носи 1 бод.						

14.	а) „Трепери само, о јасико!” (Као тачан рачуна се одговор у којем испред О ЈАСИКО стоји запета.)	1 бод
15.	в)	1 бод
16.	Цвета	1 бод
17.	<u>позитивизам, реализам</u>	1 бод – све тачно
18.	а) Шарл Бодлер б) Стефан Маларме в) Пол Верлен г) Антон Павлович Чехов	1 бод – све тачно
19.	<u>парадокс</u>	1 бод
20.	Шарл Бодлер	1 бод